

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Geleceğe Yönelik Kaygılarının Akademik Ertelemeye Etkisi

The Effect Of Future Anxiety Of Health Services Vocational School Students On Academic Procrastination

 Vacide ANCIN¹

¹Balıkesir Üniversitesi, İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı, ancin.vacide@hotmail.com (Sorumlu Yazar)

Geliş tarihi/Received: 9.10.2025
Kabul tarihi/Accepted: 30.10.2025
Yayın tarihi/Online published: 31.12.2025
DOI: 10.54862/pashid.1800062

ÖZET

Araştırma, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin geleceğe yönelik kaygı durumlarının akademik erteleme üzerindeki etkisi açıklamayı amaçlamaktadır. Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikteki bu çalışmanın örneklemini, 2025-2026 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında bir devlet üniversitesi sağlık hizmetleri meslek yüksekokulundaki 224 öğrenciden oluşturmaktadır. Nicel yöntem kullanılan araştırmada veriler, çevrimiçi anketlerle toplanmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu, üniversite öğrencilerinde gelecek kaygısı ölçeği, akademik erteleme ölçeği ve demografik bilgilere yönelik sorular olmak üzere toplam 29 maddeden meydana gelmektedir. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin cinsiyetlerine göre gelecek kaygıları puan ortalamalarında ve sınıflarına, okudukları programa ve gelir kaynağına göre ise akademik erteleme davranışları ortalamalarında anlamlı farklılık olduğu elde edilmiştir. Ayrıca araştırma sonuçları sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin geleceğe yönelik kaygı düzeylerinin akademik erteleme davranışı üzerinde pozitif yönde ve anlamlı etkisinin olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Hizmetleri, Öğrenci, Gelecek Kaygısı, Akademik Erteleme

ABSTRACT

This research aims to explain the effect of future anxiety on academic procrastination among students studying at a vocational school of health services. The sample of this descriptive, cross-sectional study consists of 224 students attending a vocational school of health services at a state university during the fall semester of the 2025-2026 academic year. Data were collected via online surveys using quantitative methods. The questionnaire form used in the study consists of a total of 29 items, including the future anxiety scale for university students, the academic procrastination scale, and questions about demographic information. According to the research findings, significant differences were found in the mean future anxiety scores of the students according to their gender, and in the mean academic procrastination behaviors according to their grades, programs, and income sources. In addition, the results of the research indicate that the future anxiety levels of health services vocational school students have a positive and significant effect on academic procrastination.

Keywords: Health Services, Student, Future Anxiety, Academic Procrastination

GİRİŞ

Üniversite eğitimi sürecinde öğrencilerin yaşadığı kaygılar; öğrenim görülen kentin özellikleri, öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyi, üniversite ortamındaki sosyal ilişkiler ve barınma koşulları gibi çeşitli etkenlerden önemli ölçüde etkilenmektedir. Bu dönem, öğrencilerin kişisel, sosyal ve akademik gelişim süreçlerinde kritik bir rol oynamakta ve yaşamlarının ilerleyen dönemlerini doğrudan şekillendirmektedir (Kula, Saraç, 2016). Dolayısıyla, bu süreçte bireylerin geleceğe ilişkin belirsizlik algılarının artması, gelecek kaygısının ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Nitekim gelecek kaygısı, bireyin gelecekte olumsuz değişiklikler olacağı endişesi, korkusu ve belirsizliğidir (Rabei vd., 2020). Özellikle mezuniyet sonrasında iş yaşamına ilişkin belirsizlikler ile sosyo-kültürel ve ekonomik dönüşümler, üniversite düzeyinde eğitim alan bireylerde geleceğe yönelik kaygı düzeyinin artmasına neden olmaktadır (Koçeroğlu vd., 2024). Gelecek kaygısı, çoğunlukla duygusal bir tepki olarak değerlendirilse de gerçekte bilişsel bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Umutsuzluk ve stres gibi çeşitli psikolojik etkenler, üniversite öğrencilerinin geleceğe dair kaygı geliştirmelerinde belirleyici rol oynamaktadır (Erkan vd., 2025). Gelecek kaygısı, öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumsuz etkilemekte, öğrenilen bilgilerin uygulanmasında ve genel çalışma performansında düşüşe yol açmaktadır (Aşantuğrul, 2024). Bu tür bilişsel ve duygusal olumsuzluklar, öğrencilerde akademik erteleme davranışının ortaya çıkmasına zemin hazırlayabilmektedir.

Üniversite yaşamı, öğrencilerden çok sayıda görev ve sorumluluğu üstlenmelerini bekleyen yoğun bir süreçtir. Bu sorumlulukların en temel ve belirleyici olanlarından biri, akademik görevlerin zamanında ve beklenen düzeyde yerine getirilmesidir. Ancak, üniversite

öğrencilerinin yaygın sorunlarından biri, akademik erteleme davranışdır (Fentaw vd., 2022). Ertelme davranışının özel bir biçimi olan akademik erteleme, genellikle akademik içerikli görevlerin çeşitli nedenlerle geciktirilmesidir (Söyleyen vd., 2019). Akademik erteleme davranışı sergileyen öğrenciler, bu durumun doğurduğu olumsuz sonuçlardan ciddi şekilde etkilenebilmekte; dönem derslerinde başarısız olma, öğrenim süresinin uzaması ve hatta üniversiteden ayrılma gibi sonuçlarla karşı karşıya kalabilmektedir (Akbay, Gizir, 2010). Öğrenim sürecindeki görevlerin ertelenmesi ve bu ertelenmenin bireyde rahatsızlık yaratması, akademik ertelemenin temelini oluşturmaktadır. Dolayısıyla, akademik erteleme yalnızca zaman yönetimiyle ilgili bir problem değil; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal faktörlerin etkileşimiyle ortaya çıkan çok boyutlu bir süreç olarak ele alınmaktadır (Solomon, Rothblum, 1984; Aygün, Topkaya, 2022).

Yükseköğretim süreci, öğrencilerin yalnızca mesleki bilgi ve beceriler edinmesini değil, aynı zamanda psikososyal gelişimlerinin de biçimlenmesini sağlayan kritik bir evredir. Bu dönemde, öğrencilerin gelecek kaygılarının akademik motivasyonlarını olumsuz yönde etkilediği ifade edilmektedir (Çelik, 2025). Dolayısıyla öğrencilerin yaşadığı gelecek kaygısı, öğrencilerin akademik başarısını ve mesleki yeterliliğini; akademik erteleme davranışı ise, öğrencinin planlı çalışmasını, sorumluluklarını ve akademik performansını etkileyebileceği ifade edilebilir.

Literatürde, üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısını ve akademik erteleme davranışını farklı kavramlarla inceleyen çeşitli araştırmalar olmasına rağmen, aralarındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaların oldukça sınırlı olduğu dikkat

çekmektedir. Ayrıca, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencileri özelinde yapılan araştırmaların oldukça sınırlı olduğu gözlenmektedir. Dolayısıyla, bu çalışma ile literatürdeki boşluğun doldurulması ve sağlık hizmetleri meslek yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerin geleceğe yönelik kaygı

durumlarının akademik erteleme üzerindeki etkisinin açıklanması amaçlanmaktadır. Bu amaçla “Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin geleceğine yönelik kaygı düzeylerinin akademik ertelemeleri üzerinde anlamlı etkisi vardır.” hipotezi geliştirilmiştir.

MATERYAL VE METOT

Araştırmanın Modeli: Bu araştırma, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin geleceğe yönelik kaygı düzeylerinin akademik erteleme davranışları üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılan kesitsel tipte, tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmada veriler, nicel yöntem kapsamında anket tekniği aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin gelecek kaygıları bağımsız değişkeni, akademik erteleme davranışları ise bağımlı değişkeni oluşturmaktadır.

Araştırmanın Yeri ve Zamanı: Araştırma, Balıkesir Üniversitesi İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda bulunan ilk ve acil yardım, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik ve Dijital Sağlık Sistemleri Teknikerliği programlarında öğrenim görmekte olan öğrencilerinden oluşturmaktadır. Araştırma verileri 1 Ağustos 2025 – 1 Ekim 2025 tarihleri arasında, oluşturulan çevrim içi (Google Forms) formula toplanmıştır.

Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini Balıkesir Üniversitesi İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim görmekte olan üç farklı programa kayıtlı öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü ise önceden belirlenmemiş olup, evrenin tamamına (268 öğrenci) ulaşılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, çalışmaya katılmayı kabul eden toplam 224 öğrenciden araştırma verileri toplanmıştır.

Araştırmaya Dahil Edilme ve Dışlanma Kriterleri: Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda öğrenim görmekte olan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrenciler çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmaya katılmak istemeyen öğrenciler çalışma dışı bırakılmıştır.

Veri Toplama Araçları: Araştırmada kullanılan anket formu, üniversite öğrencilerinde gelecek kaygısı ölçeği (19 madde), akademik erteleme ölçeği (5 madde) ve demografik bilgiler (5 madde) bölümlerinden meydana gelmek üzere toplam 29 maddeden oluşmaktadır.

Üniversite Öğrencilerinde Gelecek Kaygısı Ölçeği: Araştırmada, gelecek kaygısına yönelik verileri toplamak amacıyla Geylani ve Yıldız (2022)'in geliştirdiği “Üniversite Öğrencilerinde Gelecek Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 19 maddeden oluşmakta ve 5’li Likert tipinde puanlanmaktadır. Ölçek gelecekte umutsuzluk ve gelecek korkusu olmak üzere iki faktörlü yapıdan meydana gelmektedir. Ölçekte 2, 4, 6, 8, 10 ve 12. maddeleri tersten puanlanmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0,91’dir. Bu çalışmada da Cronbach Alpha katsayısı ise 0,917 olarak hesaplandı.

Akademik Ertelme Ölçeği: McCloskey (2011) tarafından geliştirilen akademik erteleme ölçeğinin Türkçe uyarlaması Balkıs, Duru (2022) tarafından yapılmıştır. Orijinali 25 ifadede oluşan ölçeğin kısa formunda beş ifade yer almaktadır. Tek faktörlü yapıya sahip olan ölçek, 5’li Likert tipinde puanlanmaktadır. Ölçeğin

Cronbach Alpha katsayısı 0,88 olarak hesaplanmakta iken çalışmada 0,863 elde edilmiştir.

Demografik Bilgi Formu: Araştırmada öğrencilerin cinsiyetini, sınıfını, öğrenim gördükleri programı, ikamet edikleri yeri ve gelir kaynağını içeren beş soru yer almaktadır.

Verilerin Analizi: Elde edilen verilerin analizinde SPSS 25 programından yararlanılmıştır. Analizlerde değişkenlerin normal dağılım gösterdiği elde edilmiştir. İstatistiksel olarak anlamlılık düzeyi

$p < 0,05$ 'dir. Gruplar arası farklılıkların incelenmesinde t testi ve anova analizlerinden yararlanılmıştır. Değişkenlerin arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla pearson korelasyon analizinden ve hipotezi test etmek amacıyla da regresyon analizinden yararlanılmıştır.

Etik Onay: Araştırmanın etik izni Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan 22.07.2025 tarihinde ve 2025/07-03 sayılı kararı ile alınmıştır.

BULGULAR

Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular verilmektedir (Tablo 1). Tablo 1'e göre, çalışmada yer alan öğrencilerin %82,6'sı kadın ve %59,4'ü 2. Sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %46,0'sı ilk ve acil yardım programıdır. Ayrıca öğrencilerin %33,9'u evde arkadaşlarıyla birlikte ikametgâh etmekte iken, %81,3'ü gelirini ailesinden sağlamaktadır.

Tablo 2'de Gelecek Kaygısı Ölçeği ve Akademik Erteleme Ölçeği toplam puanlarının dağılımlarını incelemek amacıyla uygulanan tanımlayıcı

istatistikler yer almaktadır. Tablo 2'ye göre çalışmaya katılan öğrencilerin gelecek kaygıları toplam puan ortalaması $53,40 \pm 12,80$, ölçeğin alt boyutları olan gelecek korkusu boyutu ortalama puanı $38,84 \pm 9,97$, gelecekte umutsuzluğun puan ortalaması ise $14,55 \pm 4,56$ 'dır. Böylelikle öğrencilerin gelecek kaygı düzeylerinin, ortalama düzeyinin üzerinde olduğu belirtilebilir. Öğrencilerin akademik erteleme puan ortalaması ise $11,76 \pm 4,49$ olduğu belirlendi. Bu durum ise öğrencilerin akademik erteleme düzeyinin orta düzeylerde olduğu ifade edilebilir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Değişken	Grup	N	%
Cinsiyet	Kadın	185	82,6
	Erkek	39	17,4
Sınıf	1.Sınıf	91	40,6
	2.Sınıf	133	59,4
Gelir	Ailem	182	81,3
	Burs	9	4,0
	Kredi	9	4,0
	Kendim Çalışıyorum	24	18,8
İkamet	Yurt	42	18,8
	Evde Ailemle	64	28,6
	Evde Arkadaşlarla	76	33,9
	Diğer	42	18,8
Program	İlk ve Acil Yardım	103	46,0
	Tıbbi Dok. Ve Sekreter.	94	42,0
	Dijital Sağlık Teknikerliği	27	12,1

Tablo 2. Gelecek Kaygısı ve Akademik Erteleme Ölçeği Toplam Puanları

Değişken	Min-Max	Ort±SS
Gelecek Kaygısı	19-91	53,40±12,80
Gelecek Korkusu	13-65	38,84±9,97
Gelecekte Umutsuzluk	6-28	14,55±4,56
Akademik Erteleme	5-24	11,76±4,49

Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özelliklerinin öğrencilerin gelecek kaygılarına ve akademik ertelemelerine göre anlamlı olarak fark olup olmadığının test etmek amacıyla fark testleri uygulanmıştır. Analizlerde verilerin normal dağılım göstermesinden dolayı T testi ve Anova testlerinden yararlanılmıştır (Tablo 3). Tablo 3'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin gelecek kaygıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir ($t= 3,973$; $p<0,001$). Verilere göre kadın olan öğrencilerin

gelecek kaygı düzeyleri ($X=54,91$), erkeklere göre ($X=46,23$) daha yüksektir. Ayrıca öğrencilerin akademik erteleme davranışları sınıflarına ($t=-3,128$; $p<0,01$), öğrenim gördükleri programa ($F=3,368$; $p<0,05$) ve gelir kaynaklarına ($F=2,751$; $p<0,05$) göre farklılık göstermektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 2. Sınıfta ($X=12,52$), tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik programı öğrenim görmekte olan ve gelirini kredi ile sağlayan ($X=15,66$) öğrenciler akademik erteleme davranışını daha çok sergilemektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Demografik Özellikleri ile Gelecek Kaygısı ve Akademik Erteleme Düzeyleri Karşılaştırılması

Değişken	n	Gelecek Kaygısı X±SS	Akademik Erteleme X±SS
Cinsiyet			
Kadın	185	54,91±12,14	11,53±4,35
Erkek	39	46,23±13,57	12,84±5,06
		t=3,973	t=-1,660
		p=0,000	p=0,098
Sınıf			
1. sınıf	91	53,07±14,08	10,64±4,41
2. sınıf	133	53,62±11,90	12,52±4,41
		t=-, 313	t=-3,128
		p=0,754	p=0,002
Program			
Tıbbi Dok. ve Sek.	94	54,21±11,75	12,18±4,46
İlk ve Acil Yardım	103	53,40±13,40	11,92±4,64
Dijital Sağlık Tek.	27	50,55±13,99	9,70±3,51
		F=0,854	F=3,368
		p=0,427	p=0,036
İkamet			
Yurt	42	53,52±13,46	12,76±4,17
Evde Aile	64	51,68±13,95	12,06±5,01
Evde Arkadaş	75	54,72±12,26	11,35±4,34
Diğer	42	53,50±11,33	11,04±4,18
		F=0,651	F=1,353
		p=0,583	p=0,258

Gelir Kaynağı

Aile			
Burs	182	53,26±12,69	11,59±4,46
Kredi	9	55,11±13,22	12,88±4,80
Kendi çalışması	9	61,88±6,84	15,66±4,69
	24	50,58±14,40	11,15±4,07
		F=1,784	F=2,751
		p=0,151	p=0,044

n: katılımcı sayısı, ss: standart sapma

Araştırmada yer alan değişkenlerin aralarındaki ilişkileri belirlemek amacıyla korelasyon analizi uygulanmıştır. Korelasyon analizi sonuçları Tablo 4'te verilmektedir. Tablo 4'e göre, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda öğrenim görmekte olan öğrencilerin gelecek kaygıları ile akademik ertelemeleri arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Analizlere göre; sağlık hizmetleri meslek

yüksekokulundaki öğrencilerin gelecek kaygıları ile akademik ertelemeleri arasında pozitif yönde ve anlamlı ($r=0,283$; $p<0,01$); gelecek kaygılarının gelecek korkusu olan alt boyutuyla pozitif yönde ve anlamlı ($r=0,255$; $p<0,01$); gelecekte umutsuzluk alt boyutuyla da pozitif yönde ve anlamlı ($r=0,238$; $p<0,01$) ilişki olduğu gözlenmektedir.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinde Gelecek Kaygısı Ölçeği ve Akademik Erteleme Ölçeği Korelasyon Analizi Sonuçları

	İstatistik	Akademik Erteleme Ölçeği
Üniversite Öğrencilerinde Gelecek Kaygısı Ölçeği	R	,283** p<0,01
Gelecek Korkusu	R	,255** p<0,01
Gelecekte Umutsuzluk	R	,238** p<0,01

**p<0,01 düzeyinde anlamlıdır.

r=korelasyon katsayısı

Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulundaki öğrencilerin gelecek kaygılarının akademik erteleme üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla regresyon analizi yapılmıştır (Tablo 5). Tablo 5'e göre R² determinasyon katsayısına göre öğrencilerin gelecek kaygılarının akademik erteleme üzerinde yaratılan değişikliğin %8'ini açıklamaktadır. Ayrıca araştırmada kullanılan regresyon modelinin geçerli olduğu gözlenmektedir (F= 19,365; $\beta=$,283; $p<0,001$). Buna göre sağlık

hizmetleri meslek yüksekokulunda öğrenim görmekte olan öğrencilerin gelecek kaygıları, akademik erteleme davranışlarına anlamlı olarak pozitif yönde etkilediği görülmekte ve böylelikle "Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin geleceklerine yönelik kaygı düzeylerinin akademik ertelemeleri üzerinde anlamlı etkisi vardır." hipotezi desteklenmektedir.

Tablo 5. Gelecek Kaygılarının Akademik Ertelemeye Etkisi

	B	SS	B	t	Anlamlılık
Akademik Erteleme					
Sabit	1,290	,248		5,193	,000
Gelecek Kaygısı	,378	,086	,283	4,401	,000
R=283 R ² = ,080 F= 19,365 p=0,000					

TARTIŞMA

Araştırmada, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin geleceğe yönelik kaygı düzeylerinin akademik erteleme üzerindeki etkisi incelenmektedir. Araştırma sonucunda, araştırmada yer alan öğrencilerin gelecek kaygısı düzeylerinin cinsiyete göre farklılaştığı ve kadın öğrencilerin gelecek kaygısının erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, Salih ve ark. (2022) ile Arslanoğlu ve ark. (2023) tarafından yürütülen çalışmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Her iki çalışmada da kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre geleceğe yönelik daha yüksek kaygı düzeyine sahip oldukları elde edilmiştir. Bu durumun, kadın öğrencilerin iş hayatındaki belirsizlikler, toplumsal cinsiyet temelli rol beklentileri ve mesleki fırsatlara ilişkin algıladıkları engellerden daha fazla etkilenmelerinden kaynaklandığı söylenebilir. Ayrıca, bu durumun cinsiyet değişkenine bağlı olarak duygusal farkındalık düzeylerindeki farklılıklar ile geleceğe ilişkin belirsizliklere karşı sergilenen tutum farklılıklarından kaynaklanabileceği ifade edilebilir. Bunun yanında Khalaf, Alraw (2023) ve Özer (2009) ise üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarda, erkek ve kadın öğrencilerin gelecek kaygıları arasında anlamlı bir farklılık elde etmemişlerdir. Bu farklı sonucun, araştırmaya katılan öğrencilerin farklı kültürel özelliklere sahip olmasından veya ölçüm araçlarının farklılığından kaynaklandığı ifade edilebilir.

Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği ve özellikle ikinci sınıf öğrencilerinin akademik erteleme puan ortalamalarının birinci sınıf öğrencilerine kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, öğrencilerin eğitim süreci ilerledikçe artan akademik ve mesleki sorumluluklarının, zaman yönetimi ve motivasyonları üzerinde olumsuz etkiye neden olabileceğini belirtmektedir. Bu bulgu, Patria ve Laili (2021) ile Hamurcu ve Sönmezer (2023) tarafından yürütülen çalışmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Bu araştırmalarda da üst sınıf öğrencilerinin birinci sınıf öğrencilerine oranla daha yüksek düzeyde akademik erteleme davranışı sergilediği ifade edilmiştir. Durgun ve ark. (2021); Gökel ve ark. (2024); Kaplan, Güngörmüş (2022); Ocak ve ark. (2024) çalışmalarında ise akademik erteleme ile buldukları sınıf arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını belirttiktedirler. Bu farklı sonuçların ise örneklem grubu veya kültürel farklılıklarından kaynaklanabileceği ifade edilebilir.

Bununla birlikte, araştırma bulguları öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının öğrenim gördükleri program türlerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Araştırmaya sonuçlarına benzer olarak Ekşi, Dilmaç (2010) akademik erteleme düzeylerinin öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre farklılık gösterdiğini belirtmektedir. Bu bulgu,

akademik alanların gerektirdiği ders yoğunluğu ve uygulama temelli öğrenme süreçleri gibi faktörlerin erteleme davranışı üzerinde etkili olabileceğini göstermektedir. Dikmen (2021)'e göre ise akademik erteleme davranışı sınıf düzeylerine göre farklılık göstermez iken, öğrenim gördükleri alana göre anlamlı olarak farklılık göstermektedir. Bu sonuç da öğrencilerin öğrenim gördükleri alanın akademik erteleme davranışı üzerinde belirleyici olması açısından mevcut araştırma bulgularıyla kısmen paralellik göstermektedir.

Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin gelir kaynağına göre akademik ertelemeleri arasında anlamlı bir farklılık gözlenmektedir. Özellikle gelirini kredi burslarıyla sağlayan öğrencilerin akademik erteleme puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Bu sonuçlar Muhammed-Shittu (2019) çalışmasındaki bulgular ile çelişmektedir. Muhammed-Shittu (2019) burs veya aylık destek alan öğrencilerin akademik erteleme puanlarının daha düşük, burs almayan öğrencilerin ise daha yüksek akademik erteleme gösterdiğini elde etmiştir. Araştırma sonucuna göre farklı sonuç elde edilmesinin nedeni olarak ise örneklem grubunda yer alan 1. Sınıf öğrencilerinin burs veya kredi başvuru ve sonuçlarının netleşmemesinden dolayı sadece ailenin maddi desteği ile eğitimlerine devam etmelerinden kaynaklandığı belirtilebilir.

Bunun yanında çalışmada üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısı ile akademik ertelemeleri arasında pozitif yönde ve anlamlı ilişki tespit edilerek,

sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin geleceğe yönelik kaygı düzeylerinin akademik erteleme davranışı üzerinde anlamlı etkisi olduğu elde edilmiştir. Bu sonuç, Ekşi, Dilmaç (2010); Günay (2022) çalışmalarının sonuçlarıyla tam olarak örtüşmese de benzerlik gösterdiği ifade edilebilir. Ekşi, Dilmaç (2010)'ın üniversite öğrencileriyle gerçekleştirdiği çalışmasında öğrencilerin sürekli kaygı düzeyleri ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif ve anlamlı ilişki elde edilmiştir. Günay (2022) ise, akademik erteleme davranışı ile sürekli kaygı arasında orta düzeyde pozitif anlamlı ilişki elde etmiştir. Dikmen (2021)'in araştırmasında elde edilen bulgular ise farklı bir yönü ortaya koymaktadır. Dikmen, gelecek beklentisi yüksek olan öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının daha düşük olduğunu belirtmiştir. Bu durum, geleceğe dair olumlu beklentilerin bireylerin öz düzenleme becerilerini ve akademik motivasyonlarını güçlendirdiğini, dolayısıyla kaygının azaltılmasıyla birlikte erteleme eğiliminin de azaldığını göstermektedir.

Tüm bu sonuçlar, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin geleceğe yönelik kaygı düzeylerinin akademik erteleme davranışları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuç, öğrencilerin geleceğe ilişkin kaygı düzeylerinin akademik süreçlerdeki görev tamamlama eğilimlerini olumsuz yönde etkileyebileceğini göstermektedir. Mevcut araştırmanın bulgusu, genel olarak literatürdeki bulguları desteklemektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya katılan sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerinin gelecek kaygılarındaki artışın akademik erteleme davranışlarını artırdığı elde edilmiştir. Bu sonuçla birlikte sağlık hizmetleri meslek yüksekokullarındaki öğrenciler yönelik

kariyer planlama, mentorluk programları ve mezun buluşmaları gibi programlarla mesleki belirsizliği azaltmaya yönelik faaliyetlerde bulunulmalıdır. Ayrıca, zaman yönetimi, stres-yönetimi ve bilişsel-davranışçı başa çıkma becerilerini hedefleyen uygulanmalı yöntemler

sunulmalıdır. Gelecek araştırmalar için farklı örneklem gruplarında ve aracı ve düzenleyici değişkenlerin de yer aldığı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Çalışmanın Sınırlılıkları ve Güçlü Yönleri: Çalışma kesitsel tasarım nedeniyle nedensellik çıkarımı

yapılamamaktadır. Çalışma, farklı şehir ve meslek yüksekokullarında tekrarlandığında farklı sonuçlar değişiklik gösterebilir. Araştırma Desteği: Bu çalışmada herhangi bir araştırma desteğinden yararlanılmamıştır.

Teşekkür: Yazar tüm katkı sağlayanlara teşekkür etmektedir.

Yazar katkıları: Araştırmanın tek yazarlı olmasından dolayı yazar tüm başlıklara katkı sağlamaktadır.

Çıkar çatışması beyanı: Çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Etik onay: Araştırmanın etik izni Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan 22.07.2025 ve 2025/07-03 sayılı kararı ile alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Akbay, S., Gizir, C. (2010). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: Akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yüklenme stillerinin rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 60–78.
- Arslanoğlu, A., Şener, F., Sağlam, E. N. (2023). Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısının sosyo-demografik özelliklere göre incelenmesi. 1. ve 2. *Ulusal Sağlık Yönetimi Öğrenci Kongresi Özet Bildiriler Kitabı*, 5.
- Aşantugrul, N. (2024). Üniversite öğrencilerinin gelecek kaygıları üzerine nitel bir araştırma: Üniversite öğrencilerinde gelecek kaygısı. *ASES Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 62–68.
- Aygün, N., Topkaya, N. (2022). Akademik erteleme ve akademik mükemmeliyetçilik ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (61), 189–208.
- Balkıs, M., Duru, E. (2022). Akademik Erteleme Ölçeği'nin kısa formunun psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (54), 410–425.
- Çelik, N. (2025). Gelecek Kaygısının Akademik Motivasyon Üzerindeki Etkisi. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 14(2), 213-218.
- Dikmen, M. (2021). Üniversite öğrencilerinin gelecek beklentisi ve gelecek beklentileri ile akademik erteleme eğilimleri üzerine bir araştırma. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(2), 731–743.
- Durgun, H., Kalyoncuoğlu, B., Avcı, A. B. (2021). Pandemi sürecinde hemşirelik öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile stres düzeyleri arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9(1), 278–291.
- Ekşi, H., Dilmaç, B. (2010). Üniversite öğrencilerinin genel erteleme, karar vermeyi erteleme ve akademik erteleme düzeylerinin sürekli kaygı açısından incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 433–450.
- Erkan, F. M., Kavak Budak, F. (2025). Hemşirelik öğrencilerinde gelecek kaygısı ile küresel iklim değişikliği farkındalığı arasındaki ilişki. *Uluslararası Sosyal Psikiyatri Dergisi*. <https://doi.org/10.1177/00207640251339892>
- Fentaw, Y., Moges, B. T., Ismail, S. M. (2022). Academic procrastination behavior among public university students. *Education Research International*, 2022(1), 1277866.

- Geylani, M., Yıldız, C. Ç. (2022). Üniversite öğrencilerinde gelecek kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 10(1), 284–300.
- Gökel, Ö., Keklik, Ö., Dağ, B. (2024). Üniversite öğrencilerindeki akademik erteleme davranışlarının sosyal medya bağımlılığı ve yaşam doyumuyla ilişkisi. *Sosyolojik Düşün*, 9(3), 363–412.
- Günay, B. (2022). *Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışı, kaygı ve belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). T.C. Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Hamurcu, G. C., Sönmezer, B. (2023). Investigating students' academic procrastination behaviours in terms of various variables. *International Innovative Education Researcher (IEdRes)*, 3(2).
- Kaplan, M., Güngörmüş, Z. (2022). Academic procrastination behavior in nursing students: the role of academic motivation, academic self-efficacy and academic attributional style. *Anatolian Journal of Health Research*, 3(2), 53–59.
- Khalaf, A. Y., Yahya Alraw, M. S. (2023). Future anxiety among university students. *Journal of Tikrit University for Humanities*, 30(8–1), 511–525. <https://doi.org/10.25130/jtuh.30.8.1.2023.25>
- Koçeroğlu, R., Karaduman, B., Durmuş, B., Ünlü, Ç. (2024). Spor bilimleri fakültelerinin akademik başarılarının temel düzeyi ve gelecek kaygısı üzerine etkisi. *Göbeklitepe Eğitim ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1–10.
- Kula, K. Ş., Saraç, T. (2016). Üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(33), 227–242.
- Muhammed-Shittu, A. R. B. (2019). An investigation of the impact of the scholarship types on academic procrastination among the university students. *Hungarian Educational Research Journal*, 9(4), 668–688.
- Ocak, İ., Akça, T., Hocaoğlu, N. (2024). Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile algılanan stres düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 7(2), 131–154.
- Özer, B. U. (2009). Academic procrastination in group of high school students: Frequency, possible reasons and role of hope. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4(32), 12–19.
- Patria, B., Laili, L. (2021). Writing group program reduces academic procrastination: A quasi-experimental study. *BMC Psychology*, 9(1), 157. <https://doi.org/10.1186/s40359-021-00665-9>
- Rabei, S., Ramadan, S., Abdallah, N. (2020). Self-efficacy and future anxiety among students of nursing and education colleges of Helwan University. *Middle East Current Psychiatry*, 27(1), 39.
- Salih, M. H., Ahmad, H. M., Mahmud, H. A., Ahmed, A. A., Abdullah, S. O., Salih, K. W. (2022). The anxiety level of students about the future: Case of Education College of Sharazur at the University of Halabja. *Journal of Philology and Educational Sciences*, 1(1), 16–26. <https://doi.org/10.53898/jpes2022112>
- Solomon, L. J., Rothblum, E. D. (1984). Academic procrastination: Frequency and cognitive-behavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31(4), 503–509.
- Söyleyen, N. H., Aksu, M., Sayar, G. H. (2019). *Procrastination and academic procrastination*. *Journal of Nursing and Behavioral Science*, 6(3), 206-210.